

Матеріал для дистанційного навчання з курсу «Аналіз музичних творів»
для студентів 2 курсу оркестрового факультету
кафедр духових та ударних інструментів.
Викладач доц. Щербакова Н.Ю.

Тема Варіаційна форма.

Рекомендована література:

1. Мазель Л. Строение музыкальных произведений. – М.: Музыка, 1979.
2. Протопопов В. Вариационные процессы в музыкальной форме. – М.: Музыка, 1967.
3. Протопопов В. Очерки из истории музыкальных форм XVI-XIX веков. – М.: Музыка, 1979.
4. Ручьевская Е. Классическая музыкальная форма. Учебник по анализу. – СПб.: Композитор, 1998.
5. Холопова В. Формы музыкальных произведений. Учебное пособие. – СПб.: Лань, 1999.
6. Цуккерман В. Анализ музыкальных произведений. Вариационная форма: Учебник. – М., 1974.

Завдання на тиждень з 11.03 до 18.03.

Поняття варіації, варіантність, варіювання, варіантний розвиток. Визначення форми тема з варіаціями. Тема з варіаціями: типи тем (жанрові та структурні особливості). Методи варіювання теми. Типи варіацій. Варіації на *basso ostinato*. Загальні особливості варіювання *basso ostinato*. Властивості теми. Методи розвитку теми. Етапи еволюції.

Питання

1. Визначити, що таке варіаційна форма. Навести типологію варіаційних форм.
2. Охарактеризувати особливості варіацій на *basso ostinato*, навести приклади їх застосування в різних історико-стильових умовах.

Рекомендовані практичні завдання для самостійної роботи

Проаналізувати наступні твори:

- Й. Бах. *Crucifixus* з Меси *h-moll*;
- Й. Брамс. Симфонія № 4, фінал;
- Д. Шостакович. Прелюдія *gis-moll* з циклу прелюдій та фуг.

Завдання на тиждень з 18.03 до 25.03.

Класичні варіації. Загальне визначення класичних варіацій. Структурні та жанрові особливості теми. Методи варіювання. Фактори об'єднання циклу в творчості Гайдна, Моцарта, Бетховена.

Питання

1. Охарактеризувати структурні та жанрові особливості теми в класичних варіаціях
2. Охарактеризувати структурні та жанрові особливості класичних варіацій.

Рекомендовані практичні завдання для самостійної роботи

Проаналізувати наступні твори:

Й. Гайдн. Симфонія № 103 („Лондонська”), II ч.;
В. Моцарт. Соната для фортепіано № 11, A-dur, I ч.;
Л. Бетховен. 32 варіації для фортепіано; симфонія № 5, Andante;

Завдання на тиждень з 25.03 до 3.04.

Романтичні або вільні варіації. Історичні прототипи. Критерії визначення. Методи варіювання. Особливості об'єднання циклу.

Питання

1. Визначити можливі методи роботи з темою у вільних варіаціях
2. Визначити композиційні, структурні та жанрові особливості вільних варіацій.

Рекомендовані практичні завдання для самостійної роботи

Проаналізувати наступні твори:

С. Рахманінов. Рапсодія на тему Паганіні;
М. Рeger Варіації та фуга на тему Моцарта.